

گروه آموزشی باستان شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته باستان شناسی

عنوان:

سنت های معماری آرامگاهی در دوره اشکانی

استادراهنما:

دکتر عباسعلی رضائی نیا

دانشجو:

فرزانه سبحانی

بهمن ۹۸

واژه های کلیدی:

شاهنشاهی اشکانی، آیین، معماری آرامگاهی، گونه شناسی

چکیده:

آن چنان که از متون تاریخی و شواهد باستانشناختی برمیآید در دوره اشکانی تنوع قومی و مذهبی وجود داشت. حکومت ملوک الطوایفی یا کنفدراسیونی اشکانی این امکان را فراهم نمود تا در قلمرو وسیع دولت اشکانی، اقوام گوناگون در اجرای مراسم و مناسک دینی خود آزادانه عمل کنند. در نتیجه با توجه به تنوع مذهبی در قلمرو گسترده دولت اشکانی، شاهد احداث بناهای آرامگاهی با سبکهای معماری متنوعی هستیم. منظور از آرامگاه هر سازه ای است که جهت تدفین مورد استفاده قرار میگرفت. در بررسی و مطالعه بناهای آرامگاهی دوره اشکانی، شناخت سبکهای معماری به کار رفته در بناهای آرامگاهی این دوره، از لحاظ پلان، سازه و تزئینات، بررسی تاثیر معماری آرامگاهی ادوار گذشته ایران بر دوره اشکانی و نیز تاثیر معماری آرامگاهی دوره اشکانی بر ادوار بعد از آن و در نهایت درک تداوم سنت های فرهنگی و هنری در ساخت بناهای آرامگاهی، از جمله اهدافی است که در پایان نامه حاضر مدنظر قرار گرفت. برای دستیابی به اهداف فوق، ابتدا بناهای آرامگاهی در قلمرو شرقی، مرکزی و غربی شاهنشاهی اشکانی معرفی شده و سپس به گونه شناسی بناهای آرامگاهی پرداخته شده است. نتیجه این پژوهش نشان داد که بناهای آرامگاهی دوره اشکانی را میتوان براساس ویژگیهای کالبدی به سه گونه دستکند، دستساز و ترکیبی تقسیم نمود. همچنین بر مبنای گونه شناسی کاربری، آرامگاه ها در دو گروه صرفا تدفینی و آرامگاه - معبد قرار میگیرند. سبک معماری آرامگاههای دوره اشکانی نشان دهنده توالی تاریخی و تکاملی سنت- های معماری آرامگاهی ایران است.